

05.03.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**5 Mart 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

5 Mart 2021 Cuma

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7281 Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Türkiye’ye Ait Arkeolojik ve Etnolojik Kategorideki Eserlere Yönelik İthalat Kısıtlaması Getirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3588)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3589)

— Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar (Karar Sayısı: 3590)

YÖNETMELİKLER

— Nükleer Enerji ve İyonlaştırıcı Radyasyona İlişkin Denetimler Yönetmeliği

— İller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynakları Yönetmeliği

— İstanbul Üniversitesi Bitki ve Bitkisel Ürünler Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Üniversitesi Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar ve Biyoteknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 68) (Denetim Elemanlarının Yolluk ve Diğer Ödemeleri)

— Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2019/1)’de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

— Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğ (Seri:V, No:65)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V No:137)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 03/03/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-35, 36 ve 37 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 3/11/2020 Tarihli ve 2016/3675 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 13/1/2021 Tarihli ve 2017/38317 Başvuru Numaralı Kararı

Küresel gıda fiyatları 9 aydır aralıksız yükseliyor

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Şubat ayı Küresel Gıda Fiyat Endeksini yayınladı

FAO Gıda Fiyat Endeksi, Şubat ayında yüzde 2.4 artarak 116.0 seviyesine yükseldi. Yıllık bazda artış yüzde 16.74 olarak gerçekleşti. Şubat 2020'de Endeks 99.4 seviyesindeydi.

Aralıksız 9 aydır yükselişini sürdüren Endeks, Temmuz 2014'ten bu yana son 6.5 yılın en yüksek seviyesini gördü.

Ocak ayında 113.3 olan Endeksin Şubat ayındaki yükselişini tetikleyen alt endeks grupları arasında şeker ve bitkisel yağlar öne çıktı.

Küresel ticarete en çok işlem gören ürünlerin aylık uluslararası fiyat hareketlerini takip eden FAO Gıda Fiyat Endeksinde 5 alt grup bulunuyor.

FAO Şeker Fiyat Endeksi, Ocak ayına göre yüzde 6,4 yükseldi. Bu yükselişe şekerin kilit üreticisi olan ülkelerdeki üretim düşüşü ile birlikte Asya kaynaklı güçlü talebin yol açtığı global stoklarda daralma endişesi de yol açtı. Tayland'da üretimde toparlanma beklentileri ile Hindistan'daki stoklar şekerdeki yükselişi frenledi.

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, yüzde 6,2 artarak Nisan 2012'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Palm yağı, soya, kolza, ayçiçek ve tohumluk yağ fiyatlarındaki yükseliş de devam ediyor

FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi, tereyağında uluslararası talebin artması, Çin'in talebinin ise Avrupa'dan sınırlı olarak karşılanabilmesi nedeniyle yüzde 1,7 yükseldi. Peynir fiyatları ise Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yüksek stok oranları nedeniyle düştü.

FAO Tahıl Fiyat Endeksi, Ocak ayına göre ortalama yüzde 1,2 daha yüksek gerçekleşti. Sorgum fiyatları, Çin'den gelen güçlü talebin etkisiyle aylık bazda yüzde 17,4 arttı. Uluslararası mısır, buğday ve pirinç fiyatlarında yatay seyir ve kısmen hafif yükseliş yaşandı.

FAO Et Fiyat Endeksi ise başlıca koyun ve kuzu üreticisi ülkelerde daralan arzlar fiyatları yüzde 0,6 oranında yükseldi. Buna karşın domuz eti fiyatlarıysa, Asya pandemisiyle başlayan Asya pazarlarına satış yasağı, Çin kaynaklı talebin azalması, iç pazarlarda yüksek arz ve satılamayan ürünler nedeniyle düşüşte.

Tahıl tedarik ve talep raporu

FAO ayrıca, küresel üretim, tüketim, ticaret ve envanterlerin güncellenmiş değerlendirmelerini içeren "Tahıl Arz ve Talep Raporu" özetini yayınladı.

FAO'nun erken dönemli tahminlerine göre küresel buğday üretimi 780 milyon ton ile yeni bir rekora doğru gidiyor.

Rapora göre, bu yükselişin nedeni ise Avrupa Birliği'ndeki üretim oranlarının, kötü hava koşulları nedeniyle buğday üretiminde düşüş beklenen Rusya Federasyonu'ndan kaynaklı açığı kapatması.

Güney Afrika'da mısır üretiminin 2021'de rekor seviyelere ulaşması beklenirken, Güney Amerika'da da ilk tahminler üretimin ortalamanın üzerine çıkacağı yönünde. Ekvatorun kuzeyindeki ülkelerde ise ekim dönemi yeni başlayacak.

Özet raporda ayrıntılar ve güncellenmiş değerlendirmeler de bulunuyor.

Vurgulanan konulardan birisi de 2020'de dünya tahıl üretimi.

Buna göre yüzde 1,9'luk bir artışla üretimin 2 milyar 761 milyon tona çıkması bekleniyor. Bu artışın nedeni ise Batı Afrika'da beklentilerin üzerine çıkan mısır,

Hindistan'da yüksek pirinç, Batı Avrupa, Rusya ve Kazakistan'daki buğday üretimlerindeki yüksek oranlar.

FAO'nun 2020/21 için yeni tahminleri, küresel tahıl kullanımının yüzde 2.0 artışla 2 milyar 766 milyon tona ve dünya ticaretinde yüzde 5.5 artışla 464 milyon tona yükselmesini de içeriyor.

Küresel tahıl stoklarının şu anda 2021'de 811 milyon tonda sona ereceği tahmin ediliyor. Bu da açılış seviyelerinin yüzde 0.9'unun **altında** ve stok kullanım oranını yüzde 28.6'a düşürüyor. Dünya pirinç ve buğday stoklarının artması, iri taneli tahıl stoklarının ise azalması bekleniyor.

Küresel pirinç üretimi için 2,6 milyon ton artış tahmin ediliyor.

MAHSUL BEKLENTİLERİ VE GIDA DURUMU RAPORU

FAO'nun Pazar ve Ticaret bölümü tarafından üç ayda bir hazırlanan Mahsul Beklentileri ve Gıda Durumu raporu da bugün yayımlandı.

Yoksul ülkelerde tahıl üretimi de ithalat ihtiyacı da artıyor.

Raporda, gıdada dışa bağımlı 51 düşük gelirli ülkenin tahıl üretimi, Ortadoğu ve Güney Afrika'da üretimde sağlanan iyileşmenin Orta Afrika'daki düşüş nedeniyle oluşan negatif etkiyi baskılaması nedeniyle 2020'de bir önceki yıla göre yüzde 3 artış göstererek yıllık 502.4 milyon tona ulaştığı belirtiliyor.

Bununla birlikte, Uzak Doğu ve Batı Afrika'da ortaya çıkan ek ihtiyaçların da eklenmesiyle bu gruptaki ülkelerin tahılda ithalat beklentisinin 74,1 milyon tona çıkacağı öngörülüyor.

2021 yılı için erken dönemli üretim beklentileri büyük ölçüde tutarlı olmakla birlikte Afganistan ve Güney Madakaskar'daki kuraklık gibi koşullar endişeye neden oluyor.

Raporda şu 45 ülkenin gıdada dışa bağımlı olacağı değerlendiriliyor: Afganistan, Bangladeş, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Kamerun, Kore, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Kongo Demokratik Halk Cumhuriyeti, Kongo, Cibuti, Eritre, Eswatini, Etiyopya, Gine, Haiti, Irak, Kenya, Lübnan, Lesotho, Liberya, Libya, Madagaskar, Malavi, Mali, Moritanya, Mozambik, Myanmar, Namibya, Nijer, Nijerya, Pakistan, Senegal, Sierra Leone, Somali, Güney Sudan, Sudan, Suriye Arap Cumhuriyeti, Tanzanya, Uganda, Venezuela, Yemen, Zambiya ve Zimbabve.

Bakan Pakdemirli: Tarım, son 3 yıldaki en yüksek büyüme rakamına ulaştı

Bakan Pakdemirli, "Son 20 yılda tarım sektörünün yıllık ortalama büyümesi yüzde 2,8 iken, son 3 yılda bu oranı yüzde 3,5'e çıkardık. Tarımsal hasılamız bir önceki yıla göre yüzde 20 artarak 333,3 milyar liraya yükseldi." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 2020 yılında yüzde 4,8 büyüyen tarım sektörünün, son 3 yıldaki en yüksek büyüme rakamına ulaştığını bildirdi.

Pakdemirli, Twitter hesabından yaptığı videolu paylaşım ile tarım sektöründeki verilere ilişkin değerlendirmede bulundu.

Tarım sektörünün yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını ve meteorolojik kuraklığa rağmen üreticinin emeği ve alın teriyle büyümeye ve gelişmeye devam ettiğini belirten Pakdemirli, "2020 yılında yüzde 4,8 büyüyen tarım, son 3 yıldaki en yüksek büyüme rakamına ulaştı. Son 20 yılda tarım sektörünün yıllık ortalama büyümesi yüzde 2,8 iken son 3 yılda bu oranı yüzde 3,5'e çıkardık. Tarımsal hasılamız bir önceki yıla göre yüzde 20 artarak 333,3 milyar liraya yükseldi. Tarımsal hasılda Avrupa'daki liderliğimiz devam ediyor." ifadelerini kullandı.

"Tarım ve gıda ürünleri ihracatı yüzde 5 arttı"

Pakdemirli, Türkiye'nin tarımda net ihracatçı ülke olduğuna dikkati çekerek, "Tarım ve gıda ürünleri ihracatımız, 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 5 artışla 20,7 milyar

dolara ulaştı. Dış ticaret fazlası ise yüzde 9 artışla 5,5 milyar dolar olarak gerçekleşti." değerlendirmesinde bulundu.

Sulamada hayata geçirilen büyük yatırımlar sayesinde bir damla suyun bile boşa akıtılmadığını vurgulayan Pakdemirli, şunları kaydetti:

"2020 yılında meteorolojik kuraklığa rağmen hizmete aldığımız sulama yatırımlarımız sayesinde toplam bitkisel üretim miktarımız 9 milyon ton artışla 126 milyon tona yükselerek, Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı. Hayvancılık sektörümüz ise her geçen yıl gelişmeye ve güçlenmeye devam ediyor. Büyükbaş hayvan varlığımız 2020 yılında 18,2 milyon başa çıkarak Cumhuriyet tarihimizin en yüksek seviyesine ulaştı. Küçükbaş varlığımız ise son bir yılda yüzde 12 artışla 54,1 milyon başa yükseldi. Emeği geçen çiftçilerimize, yetiştiricilerimize ve sektörümüzün tüm paydaşlarına teşekkür ediyorum. Siz retin, üretmeye devam edin, biz her zaman yanınızdayız."

Dünya Toprak ve Kök Sağlığı Forumu gerçekleştirildi

Dünya Toprak ve Kök Sağlığı Forumu ilk kez 1 Mart'ta dünyanın farklı bölgelerinde paralel oturumlar eşliğinde gerçekleştirildi

Gıda sistemlerini dönüştürmeye yardımcı olmak için daha iyi toprak ve kök sağlığı potansiyelinin nasıl ortaya konabileceğini tartışmak üzere ilk kez gerçekleştirilen Dünya Toprak ve Kök Sağlığı Forumu etkinliğine dünya genelinde 800'den fazla kişi katıldı.

Küresel forumda tarım sektörüne dair uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, akademi ve kamu ile özel sektörden uzmanlar bir araya geldi.

Tüketilen gıdanın yaklaşık yüzde 95'inin toprakta yetiştiğinin altı çizilen Forum'da dünyanın topraklarının üçte birinin bozulması sonucu hızlı eyleme geçilmediği takdirde söz konusu rakamın 2050 yılına kadar yüzde 90'a varacağı öngörüldü.

Toprak erozyonunun su, besin maddeleri ve bitkiler için uygun kök alanlarını azalttığına vurgu yapılan etkinlikte, "Sağlıklı kökler besin maddeleri ve suyun daha iyi kullanılmasını sağlar. Her tohumdan daha fazla sürgün ve yaprak üretilmesine yardımcı olarak çiftçilerin daha fazla gıda üretmesini ve toprağın daha fazla karbon yakalamasını sağlar. Sağlıklı kökler ayrıca toprak erozyonuyla başa çıkılmasına yardımcı olur" denildi.

Toprak ve kök sağlığının iklim değişikliğini hafiflettiğine vurgu yapılan Forum'da "Toprakta, atmosfer ve tüm bitki hayatının birlikte sahip olduğundan daha fazla karbon yatmaktadır. Araştırmalar, atmosferdeki 800 milyar ton ve bitki ve hayvanlardaki 560 milyara karşın, toprakta 2.500 milyar ton karbon bulunduğunu göstermektedir. Sağlıklı toprak daha da fazla karbon tutar. İyi köklere sahip sağlıklı bitkiler atmosferden daha fazla karbon yakalar" yaklaşımı ortaya kondu.

Etkinliğin bu yılki odak noktası, dünyadaki ekilebilir olmayan arazinin yaklaşık yüzde 60'ının Afrika'da olmasıydı.

Türkiye, Orta Doğu, Sahra Altı Afrika ve Güney Afrika'ya odaklanan paralel çalıştaylar, bölgesel dillerde özel tartışmaların gerçekleştirilmesine olanak tanıdı.

Kurul oturumlarındaki açılış konuşmacıları arasında yer alan Syngenta Group CEO ve Syngenta Sürdürülebilir Tarım Vakfı Başkanı Erik Fyrwald, "Her şey toprakla başlar. Toprak, verimli tarım uygulamalarının temelidir. Sağlıklı toprakla, sağlıklı bitkiler, sağlıklı kişiler ve sağlıklı bir gezegen elde edebilirsiniz. Yenileyici tarım uygulamalarıyla toprak sağlığını gündeme oturtarak, iklim değişikliği, biyo-çeşitlilik kaybı ve gıda güvenliği konularına odaklanmanın yanında çiftçilerin geçim olanaklarını iyileştirmek üzere görüşmeler yapıyoruz. Dünya Toprak ve Kök Sağlığı Forumu uluslararası topluluğun bunu birlikte başarmaya doğru hareket etmesine yardımcı oluyor" dedi.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Baş Bilim İnsanı Dr. Ismahane Elouafi ise kurul oturumundaki açılış konuşmasında "Gıdamızın yüzde 95'ini sağladıkları için tarımın temeli sağlıklı topraklardır. Topraklar ayrıca yakıt, lif ve medikal ürünler sağlar ve karbon döngüsünde kilit rol oynar, suyu tutar ve süzer ve su baskınları ve kuraklığa karşı direnci artırır" diye konuştu.

Açılış panelinde konuşan The Nature Conservancy Afrika Tarım Direktörü Michael Misiko ise "İklim değişikliği, gelişmek için muhtaç olduğu toprak ve köklerimizin hayat ve sağlığının ayrılmaz bir parçasıdır" dedi.

Farkındalık yaratan eylemlerin öneminin altını çizen Uluslararası Mısır ve Buğday Geliştirme Merkezi (CIMMYT) Türkiye Ülke Temsilcisi ve Baş Bilim İnsanı Dr. Abdelfattah Dababat, "Yetiştiriciler temelde toprak/kök sağlığını bir problem olarak görmüyor. Pek çoğu, kök çürüklüğü hastalıkları ve tarlalarında, mahsullerini etkileyen toprak sağlığı sorunlarının farkında değil. Bu nedenle buraya, "gizli düşman" terimi çok oturuyor. Bu bağlamda, kök ve toprak sağlığı yönetimi gerçekleşmiyor ve bu ürün kayıpları kabul edilemez bir hal alıyor" dedi.

Konuşmacılar ayrıca, toprak ve kök sağlığı ve uzun vadeli ekonomik verimlilik ve toplumların refahı arasındaki ilişkiye de vurgu yaptı. Toprak sağlığını ölçen teknolojiler ve çiftçiler ve bilim insanlarının bilgilendirilmiş karar almasını sağlamadaki rolleri de ele alınan diğer konular arasındaydı. Küçük toprak sahiplerini güçlendirmenin ve modern teknolojilere erişimlerini sağlamanın önemi yanında, bunu başarmak için kamu-özel sektör işbirliğinin önemi de vurgulandı.

Afrika Tarım Direktörü (TNC) Dr. Michael Misiko, Güney Afrika İdari Direktörü (Solidaridad) Mandla Nkomo, Bonn Üniversitesi, Toprak-Ekosistem Bitki Patolojisi Eski Başkanı Prof. Richard Sikora ve Syngenta CP R&D Sürdürülebilirlik Başkanı Steve Maund, açılış paneli konuşmacıları arasında yer aldı.

Kapanış paneli konuşmacıları arasında ise CIMMYT Üst Düzey Bilim İnsanı, Türkiye Ülke Temsilcisi Dr. Abdelfattah A. Dababat, Africa Green Revolution Forum İdari Müdürü Debisi Araba, Afrika Tarım Araştırmaları Forumu İcra Müdürü Yemi Akinbamijo, Afrika Tohum Ticareti Birliği Başkanı Azariah Soi ve Syngenta Tohum Bakımı Başkanı Luc Henry idi. Panelin moderatörü ise Syngenta İş Sürdürülebilirliği Lideri Neva Sadikoglu-Novaky oldu.

Küresel Forum'da farklı paralel oturumlar gerçekleştirildi.

Oturumlarda, kök sağlığını korumak ve iyileştirmek amacıyla toprak kaynaklı hastalıklar için çözümler, topraklarının sağlık ve verimliliğini iyileştirmek ve kamu ve özel sektörlerin katılımını artırmak için küçük toprak sahiplerini desteklemek, toprak ve kök sağlığı için toprak işlemez teknolojiler ve tohum işleme ve nematot toprak zararlısı baskıları ele alındı.

Konvansiyonel toprak işleme sistemlerinin olumsuz etkilerinin toprak erozyonu ve karbon salınımlarını kapsadığına vurgu yapılan forumlarda, toprak işlemez teknolojilerin önemi masaya yatırıldı.

Forumun Türkiye oturumunda ise geleceğin tarımı konuşuldu. Araştırma enstitüleri de dahil bir çok uzmanın katkıları ile çözüm önerileri tartışıldı. 2050 yılında 9 milyar olması beklenen dünya nüfusunun gıda güvenliği için toprak ve kök sağlığının önemi vurgulandı.

Gübre desteği iki katına çıkarıldı

Çiftçilere 2020 yılına ilişkin tarımsal destekleme ödemeleri daha yapılmadan, gübre desteği iki katına çıkarıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kabine toplantısının ardından duyurduğu, gübre desteğindeki artışa ilişkin düzenleme Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Karar ile birlikte 2020 yılında ilişkin tarımsal desteklerin gübre kalemi, ilk açıklanan rakamın iki katına çıkarıldı. Mazot desteği ise değiştirilmedi. 2020 yılı tarımsal destekleri henüz ödenmedi.

2020 yılı Kasım ayında ilk açıklandığında, buğday, arpa, avdar, yulaf ve tritikale için dekar başına 8 lira olan gübre desteği 16 liraya çıkarıldı. Diğer tüm ürünlerde 4 lira olan gübre desteği ise 8 liraya yükseltildi. Gübre desteği artışına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olacak.

Vergide 'etkin pişmanlık' sistemi kafaları karıştırdı

DÜNYA, 11 temel ilke, 9 amaç, 50 hedef ve 393 faaliyetten oluşan ve kademeli olarak 2 yıl içinde hayata geçirilmesi öngörülen İnsan Hakları Eylem Planı'nın ekonomiyle ilgili detaylarını araştırdı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından salı günü kamuoyuna duyurulan İnsan Hakları Eylem Planı'nın vergi mevzuatına ilişkin içerdiği köklü düzenlemelerin detayı merakla bekleniyor. Planda yıllara bağlı vergi suçlarının tek bir suç olarak kabul edilmesi başlığı, muhasebede dönemsellik ilkesinden vazgeçildiği tartışması yarattı. Ceza davalarında uygulanan etkin pişmanlık sisteminin vergi suçları için de uygulanması konusu ise vergi uzmanlarının kafasını karıştırdı. Borçluların, haczedilen mallarını kendi satmalarına imkan veren düzenlemenin de icra yoluyla satışların gelirlerini artırması bekleniyor.

Ekonomik düzenlemeler

DÜNYA, 11 temel ilke, 9 amaç, 50 hedef ve 393 faaliyetten oluşan ve kademeli olarak 2 yıl içinde hayata geçirilmesi öngörülen İnsan Hakları Eylem Planı'nın ekonomiyle ilgili unsurlarını derledi. Aynı zamanda yargı reformunun da bir parçası olan düzenlemenin ekonomiyle ilgili en dikkat çekici kısmı, 'vergi suçunun her yıl için ayrı ayrı oluşması yerine tek suç kabul edilerek zincirleme suç hükümlerinin uygulanması sağlanması' olarak ön plana çıkıyor. Hâlen vergi ile ilgili suçlarda geriye dönük olarak, her bir dönem ve belge için ayrı ayrı ceza uygulanıyor.

Bu düzenlemenin hayata geçirilmesi halinde ise bunların tamamı tek bir suç olarak kabul edilecek. Vergi Usul Kanunu'nda vergi suçu 'kaçakçılık suçları ve cezalar' başlıklı 359'uncu maddede düzenleniyor. Bu madde kapsamında ise en çok cezanın naylon fatura ile ilgili kesildiği belirtiliyor. Uzmanlar bu konuda çok sayıda dürüst mükellefin mağduriyet yaşadığını fakat aynı zamanda naylon fatura ile ilgili suçların da hafifletildiğini kaydediyorlar.

Suçun itiraf edilmesi

Düzenlemenin bir diğer önemli başlığı ise 'ceza davalarındaki etkin pişmanlık hükümlerinin vergi suçları için de uygulanabilmesini öngören' düzenleme olarak gösteriliyor. Türk Ceza Kanunu'nda herhangi bir suça karışmış bir kişiye, suçunu itiraf etmesi halinde, etkin pişmanlık hükümlerinden yararlandırılarak, cezanın kaldırılması veya cezada indirim uygulanıyor.

Vergi Usul Kanunu'nda ise 'pişmanlık ve ıslah' başlıklı 371'inci maddede, "vergi suçlarına karışan bir kişinin, bu suça karışan diğer kişileri de ilgili makamlara kendiliğinden bildirmesi halinde vergi cezası almaması" şeklinde yer alıyor. İhbar dışında, kişi kendi vergi suçuna yönelik de başvuruda bulabiliyor.

Haciz malı ucuza gitmeyecek

Öte yandan, önemli bir düzenleme de icralık malların satışıyla ilgili konuda getiriliyor. Buna göre, borçlular haczedilen mallarını kendileri satabilecekler. Ayrıca icra satışları tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilecek.

"Muhasebede dönemsellik ilkesi zedelenmemeli"

Güncel Grup Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Sezer, vergide zincirleme suç hükümlerine uyulmasının, muhasebede dönemsellik ilkesini zedeleyici bir unsur olduğunu söyledi. Zincirleme suç kavramı ile "hesap dönemi" kavramının sona ereceğini belirten Sezer, "Oysa muhasebenin temel ilkelerinden bir tanesi dönemsellik ilkesidir. Dönemsellik ilkesinde istisna yaratılması uygulamada başta inceleme elemanları olmak üzere sorun çıkaracaktır" dedi. Bu kavramın daha çok sahte belge düzenleyenleri kapsadığının altını çizen Sezer, "Dolayısı ile her hesap dönemi ayrı ayrı suç olmaktan çıkarılacak, tek bir suçun varlığı gündeme gelecektir. Şirket 3 yıl üst üste sahte fatura düzenledi ise üç ayrı ceza değil, zincirleme olduğu gerekçesi ile bir ceza kesilecektir. Dolayısıyla örneğimizde olduğu gibi ceza 1/3 oranında indirim konu olmuş olacaktır" diye konuştu. Bunun ayrı hesap döneminde oluşan cezaların ödenebilir olmamasından dolayı yapılan bir uygulama olduğuna değinen Sezer, buna karşılık sahte fatura düzenlemesine ilişkin caydırıcılığın da ortadan kalkacağını savundu. Sezer, vergide etkin pişmanlık müessesesinin ise doğru bir uygulama olduğunu belirterek, "Çünkü herhangi bir gerekçe ile özel esaslara alınan mükellefler kolay kolay buradan silinmiyor. Yani Hazine ve Maliye Bakanlığı bunları yasaklı ilan ediyor. Ancak bu listeye kasten değil de hata ile girenler de var. Dolayısıyla bunların birbirinden ayırt edilmesi gerekir. Çünkü özel esaslarda iseniz ticaret yapmanız engelleniyor. Ancak bu konuda hata veya kasıt konusunun iyi

ayırıt edilmesi ve ceza veya pişmanlık uygulamasının buna göre tespit edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde etkin pişmanlık süreci yine sahte fatura düzenleyicileri için can simidi olacaktır” şeklinde konuştu.

“Masumların cezalandırılması kabul edilemez”

Gelir İdaresi E. Strateji Geliştirme Daire Başkanı, Yeni Ekonomi Danışmanlık A.Ş. Kurucu Ortağı Nazmi Karyağdı, masum kişilerin cezalandırılmasının kabul edilemeyeceğini belirterek, vergi kaçakçılığı suçlarına ilişkin maddelerin yeniden ele alınmasının önemine işaret etti. Buna karşılık vergi kaçakçılığının devlete değil, topluma karşı işlenen bir suç olduğuna vurgu yapan Karyağdı, “Yapılacak düzenlemelerde bireyin yararı ve hakları ile toplumun yararı konusu arasındaki denge mutlaka gözetilmelidir” dedi. Etkin pişmanlık konusunu da değerlendiren Karyağdı, “Sayıları 8 bin 500’ü bulan vergi müfettişi varken, tamamen ekonomik hayat içinde gerçekleşen ve bu nedenle de bütün izleri ortada olan konularda etkin pişmanlık düzenlemesi olumlu sonuç doğurmayabilecektir. Bu nedenle de bu düzenleme, vergi kaçakçılığını düşük cezayla geçiştirme yoluna dönüşebilir” diye konuştu. Karyağdı, “Değişiklik sonucunda vergi kaçıran ve kaçırmasını sağlayan mükelleflerin aynı cezaya tabi olması prensibinden vazgeçilmiş olacak” ifadelerini kullandı. Karyağdı, VUK’ta pişmanlık ve ıslah düzenlemesi adı altında (Md. 371) bir imkan bulunduğunu, bunun da mükellefe vergi cezalarına ilişkin bazı ödeme kolaylığı sağladığını anlattı.

Plastiğe okkalı zam geldi! Sanayici üretimi yavaşlattı

Son günlerde yaşanan zamların ardı arkası kesilmiyor. Şimdi de plastiğin hammaddesine büyük bir zam geldi.

Yüksek enflasyonla birlikte birçok ürüne gelen zamlar sonrasında pandemiyle daha bir önem kazanan plastik sektörü büyük bir zamlara sarsıldı. Plastik hammaddesinde yaşanan fiyat artışları sonrasında sanayici de üretimi yavaşlattı. Hürriyet'e konuşan Plastik Sanayicileri Vakfı (PAGEV) Başkanı Yavuz Eroğlu, plastik hammaddesinde yaşanan fiyat yükselişinin ambalajdan kıyafetlere kadar birçok üründe fiyat artışını beraberinde getirdiğine, tüketicinin de bu fiyat artışlarından direkt olarak etkilendiğine dikkati çekti. Eroğlu, bu hafta başında PVC ve alçak yoğunluklu polietilene ton başına 250 dolar zam geldiğini söyledi.

TÜM SEKTÖRLER ZAMDAN ETKİLENİR

Plastik Sanayicileri Vakfı'nın (PAGEV) 24 Şubat'ta düzenlediği ve 500'ün üzerinde sanayicinin Zoom üzerinden katıldığı 'Hammadde Fiyatlarındaki Astronomik Artış ve Çözüm Önerimiz' başlıklı toplantıda hammaddeye artışı üretim tesislerini yangın yerine çevirdiği, üretim, istihdam ve ihracatı tehdit ettiği vurgulandı. Gıda ambalajından, plastik ipliklerle dokunan kıyafetlere, temizlik malzemeleri ambalajından ayakkabıya, içecek şişelerinden mutfak eşyalarına, otomotivden

oyuncağa kadar onlarca alanda tüketicinin hayatına direkt etki eden plastik ürünlerle, hammaddedeki zamların enflasyonu körüklediğine dikkat çekildi. Eroğlu, 2018 yılında petrol 60 dolarken, PVC'nin tonunun bin dolara satıldığını, bugün petrol yine 60 dolar olmasına karşın PVC fiyatının 1.800 dolara çıktığına dikkat çekti. Düşük yoğunluklu polietilenin ton maliyetinin 950 dolar olmasına karşın satış fiyatının yüzde 155 artışla 2 bin 300 dolara yükseldiğini belirten Eroğlu, "Bu rakamlar da bize fiyatlarını, maliyetten bağımsız artırdıklarını kanıtlıyor" diye konuştu.

Bitlis'te 11 askerimizin şehit olduğu kaza için dünyadan taziye mesajları

Bitlis'te 11 askerimizin şehit olduğu korkunç kaza için dünyadan da taziye mesajları geldi. Taziye mesajlarındaki destek vurgusu dikkat çekti.

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nu arayarak şehit olan askerler için başsağlığında bulundu. Dayanışma mesajı verdi. İngiltere Dışışleri Bakanı Dominic Raab da sosyal medya hesabından konuyla ilgili açıklama yaptı. Raab, "Haberini üzüntüyle öğrendim. Kalbim bu gece askerlerin aileleri ve tüm Türkiye ile." ifadesini kullandı.

KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ve Başbakan Ersan Saner, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ı telefonla arayarak taziyelerini iletti.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev de Cumhurbaşkanı Erdoğan'a taziye mesajı gönderdi. Aliyev mesajında, "Size, şehitlerin ailelerine, yakınlarına ve Türk halkına, kendim ve Azerbaycan halkı adına taziye dileklerimi iletiyorum, yaralılara şifa diliyorum." dedi.

Gürcistan ve Libya'dan da başsağlığı mesajları paylaşıldı.

Erdoğan: Ticaret anlaşmasının vakit kaybedilmeden yürürlüğe girmesi faydalı olacaktır

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "17 yıldır uygulamaya konamayan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması'nın vakit kaybedilmeden yürürlüğe girmesi faydalı olacaktır." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı 14. Liderler Zirvesi'ne Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nden canlı bağlantıyla katıldı.

Zirvenin bölge ve tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını dileyen Erdoğan, toplantıyla Zirve Dönem Başkanlığını Pakistan İslam Cumhuriyeti'nden devralırken 1,5 yıldır yürüttükleri Bakanlar Konseyi Dönem Başkanlığını, Türkmenistan'a devrettiklerini ifade etti.

Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov'a başarı dileklerini, Pakistan Başbakanı İmran Khan'a da katkı ve çalışmaları için şükranlarını sunan Erdoğan, küresel krize dönüşen COVID-19 salgınının hayatın her alanını etkileyen bir tehdit haline geldiğini belirtti.

2,5 milyonu aşkın insanın canına mal olan bu felaketin, sağlık alanında olduğu kadar ekonomi ve ticaret üzerinde de büyük tahribata yol açtığını anımsatan Erdoğan, zirve toplantısını bu nedenle "COVID-19 Sonrası Dönemde Bölgesel Ekonomik İşbirliği" temasıyla düzenlemeyi uygun gördüklerini söyledi.

Dayanışma ve iş birliği çağrısı

"Küresel felakete karşı mücadeleyi ancak güçlü dayanışma, bölgesel ve uluslararası iş birliği ile kazanabiliriz." diyen Erdoğan, teşkilattan da bu amaçla istifade etmeleri gerektiğini dile getirdi.

"Alınan zaruri kısıtlayıcı tedbirlerin, şeffaf, orantılı ve geçici niteliği şüphesiz ortak ticaretimiz açısından isabetlidir." ifadesini kullanan Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dönem başkanlığımız süresince açıklamış olduğumuz öncelikler doğrultusunda, teşkilatımızı güçlendirmeye ve bölgesel iş birliğimizi daha ileriye götürmeye odaklandık. Çalışmalarımızı küresel salgının meydan okumalarına rağmen kararlılıkla sürdürdük. Türkiye olarak bu zorlu süreçte, elimizdeki imkanları vatandaşlarımızla beraber tüm insanlığın da hizmetine sunduk. Dost kara günde belli olur inancıyla 157 ülke ve 12 uluslararası kuruluşu tıbbi yardım ve destek sağladık. Yerli ve milli aşı geliştirme çalışmalarımızda da büyük mesafe kaydettik. Aramızdaki ticari faaliyetlerin artırılması için de büyük potansiyele sahibiz. Ancak teşkilatın kuruluşundan bu yana arzu edilen ekonomik iş birliği seviyesine ulaşamadığı da bir gerçektir. Üye ülkeler arasındaki ticaret hacmini 100 milyar dolar hedefine ulaştırmak için hep birlikte yoğun mesai harcamak mecburiyetindeyiz. 17 yıldır uygulamaya konamayan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması'nın daha fazla vakit kaybedilmeden yürürlüğe girmesi bu açıdan faydalı olacaktır."

Erdoğan, İstanbul'da ev sahipliği yaptıkları Ecobank'ın teşkilat projelerinin finansmanında önemli bir kuruluş haline geldiğini, üye devletlerin artan ihtiyaçlarını karşılama noktasında Ecobank'ın kurumsal ve mali kapasitesinin artırılmasını da gerekli gördüğünü aktardı.

Henüz Ecobank üyesi olmayan ülkelere üyelik çağrısını tekrarlayan Erdoğan, son yıllarda gerçekleştirdikleri altyapı projeleriyle ulaştırma alanında önemli bir mesafe katettiklerini anımsattı.

Asya'yı Avrupa'ya bağlayan Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Marmaray ve Avrasya tünellerini hizmete aldıklarını, Osmangazi Köprüsü ile Marmara Denizi'ni kuzey-güney doğrultusunda ulaşım açtıklarını anlatan Erdoğan, inşaatı süren Edirne-Kars Yüksek Hızlı Tren Projesi ve Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu projeleri ile Çanakkale Boğazı üzerine inşa ettikleri 1915 Çanakkale Köprüsü'nün bu bağlantıyı pekiştireceğini söyledi.

Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi

Türkiye'nin öncülüğünde tarihi İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasını hedefleyen Hazar geçişli doğu-batı orta koridor girişiminin doğu ile batı arasındaki etkileşimi artıracağına dikkati çeken Erdoğan, şunları söyledi:

"Bu koridor üzerinden Çin'e ve Çin'den Türkiye'ye düzenli seferlerin başlatılmasından memnuniyet duyuyoruz. İstanbul- Tahran-İslamabat yük treni seferlerinin yeniden başlaması için yapılan çalışmalarda son aşamaya gelindi. Bu vesileyle Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'ni önemli bulduğumuzu, kazan kazan temelinde bu girişimi desteklediğimizi ifade etmek istiyorum."

Tüm dünyada salgının etkilerinin en fazla hissedildiği alanlardan birinin turizm ve seyahat sektörü olduğuna işaret eden Erdoğan, "Salgının etkilerini en aza indirmek için Dünya Turizm Örgütü'nün açıkladığı ilkelerle de uyumlu olarak bir dizi tedbir yürürlüğe koyduk. 2021 senesinin turizm sektörümüz açısından kayıpların fazlasıyla telafi edildiği bir yıl olması için hazırlıklara şimdiden başladık. Bu sektörlerde sizlerle karşılıklı iş birliğini geliştirmeye hazırız." diye konuştu.

Erdoğan, ortak hedeflere ulaşmak bakımından Ekonomik İşbirliği Teşkilatı 2025 Vizyon Belgesi'nin uygulanmasının çok mühim olduğunu bildirdi.

"2025 Vizyon Belgesi'nde öngörülen projelerin finansmanında kullanılmak üzere Vizyon Fonu'nun kurulmasını destekliyoruz." diyen Erdoğan, "Teşkilatımızı hem sonuç odaklı bir yapıya dönüştürmek hem de salgından kaynaklanan yeni imtihan ve imkanlara karşı etkin kılmak için daha çok sahiplenmeli ve reform sürecini devam ettirmeliyiz. Teşkilatı, güçlü bir bütçe olmadan etkin kılmamızın ne yazık ki mümkün olmadığını da akılda bulundurmaliyiz." ifadelerini kullandı.

Azerbaycan'a destek

Ekonomik ve ticari ilişkileri, güvenlik ve istikrara yönelik tehditleri bertaraf ederek güçlendirebileceklerini söyleyen Erdoğan, "Kardeşimiz Azerbaycan, Ermeni işgali altındaki topraklarını destansı bir zaferle azat kılmış, bölgede yeni bir dönemin kapılarını açmıştır. Bundan sonra önceliğimiz Karabağ'da güvenlik ve istikrarın tesisine yardımcı olmak, 30 yıllık işgalin bıraktığı tahribatı birlikte gidermektir. Bu süreçte de teşkilat olarak Azerbaycan ile tam dayanışma içerisinde olacağımıza inanıyorum. Ermenistan'ın da atacağı barışçıl adımlarla bölgesel istikrarın parçası olmasını ümit ediyoruz." dedi.

Halkın iradesini hiçe sayan antidemokratik müdahaleleri asla tasvip etmeyeceklerini vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Asya'nın kalbinde bulunan Afganistan da çatışmaların sonlandırılması ve barışın tesisi noktasında tarihi bir dönemece girmiştir. İran'a uygulanan tek taraflı yaptırımların son bulması ve tüm tarafların Kapsamlı Ortak Eylem Planı'na geri dönerek plan çerçevesindeki yükümlülüklerini yeniden üstlenmeleri, bölgemizin ekonomik refah ve istikrarına katkı sağlayacaktır. Bu vesileyle tüm üyelerimizi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle ilişkileri her alanda geliştirerek, maruz kaldığı haksızlıkların üstesinden gelmesine yardımcı olmaya davet ediyorum. Terörle mücadele ve bu konuda uluslararası iş birliği her dönem olduğu gibi salgın şartlarında da önemini korumuştur. Türkiye, salgın öncesinde olduğu gibi bu dönemde de DEAŞ, PKK, PYD, FETÖ gibi terör örgütleriyle mücadelesini kararlılıkla sürdürmektedir."

Konuşmasının sonunda katılımları için teşekkürlerini ileten Erdoğan, "Koronavirüs salgınında hayatını kaybeden vatandaşlarınız için ülkem ve milletim adına taziyelerimi sunuyorum." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP lideri Bahçeli'yi ziyaret etti

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'yi evinde ziyaret etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'ye gerçekleştirdiği ziyaret sona erdi.

MHP lideri Bahçeli'nin Beytepe'deki evinde basına kapalı gerçekleşen ziyaret yaklaşık 50 dakika sürdü.

Ziyarete Erdoğan'a Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ve Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan da eşlik etti.

Görüşmenin ardından Bahçeli, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı aracına kadar uğurladı.

Ankara için su uyarısı! Azalma devam ediyor

Ankara'daki barajlarda geçen yılın aynı dönemine göre 50 milyon metreküp daha az su bulunuyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, kent genelinde içme ve kullanma suyu sağlayan barajlarda geçen yılın aynı dönemine göre 50 milyon metreküp daha az su bulunduğunu bildirdi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden yapılan açıklamada, 28 Şubat 2021 itibarıyla kente su sağlayan 7 barajda aktif kullanılabilir su miktarının 145 milyon metreküp olduğu belirtildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürü (ASKİ) Erdoğan Öztürk, bilinçli su tüketiminin önemine dikkati çekti.

Kentin en büyük barajı olan Çamlıdere'den İvedik İçme Suyu Arıtma Tesisi'ne giden 3 hat olduğunu belirten Öztürk, "Normal koşullarda bu barajımızdaki aktif doluluk hacmimiz 1 milyar 70 milyon metreküp kadar. Ancak şu an baktığımızda Çamlıdere'de sadece 95 milyon metreküp aktif doluluk hacmimiz var. Baraj rezervuarına baktığımızda geçmişte Çamlıdere Barajı yaklaşık 20 metre daha üst kottayken, geldiği durumu rahatlıkla görmemiz mümkün. Suyun yaladığı yerler, boşa çıkan yerler, oluşan küçük adacıklar barajdaki suyun ne kadar azaldığını gösterir durumda." ifadelerini kullandı.

"SUYUN HER DAMLASI ÇOK KIYMETLİ"

Kente su sağlayan Çamlıdere, Kurtboğazi, Eğrekkaya, Akyar, Çubuk 2, Kavşakkaya ve Elmadağ Kargalı barajlarının toplam hacminin 1 milyar 584 milyon 13 bin metreküp olduğunu aktaran Öztürk, ASKİ'nin yaşanan kuraklık nedeniyle dolu olmayan barajlardaki su miktarını dijital sensörler aracılığıyla anlık takip ederek resmi internet sitesinde paylaştığını ifade etti.

Öztürk, son zamanlarda kentte etkili olan kar yağışının barajlara 4-5 günlük su artışı sağladığına dikkati çekerek şunları kaydetti:

"Ankara geneli için konuşmamız gerekirse içme suyu arıtma tesislerimize giden aktif kullanılabilir suyumuz geçen yıl 195 milyon metreküp iken bugün yaklaşık 145 milyon metreküp kadar. Bu tablonun yarattığı sonuçlar ile ilgili halkımızı bilinçlendirmek adına gerek sivil toplum kuruluşları gerek Kent Konseyi, meslek odaları ve muhtarlarımızla vatandaşlarımızı bilinçlendirmek için çalışıyoruz. Suyun her damlası çok kıymetli. Vatandaşlarımızın bu uyarılarımızı dikkate almalarını özellikle rica ediyorum. Barajlardaki suyumuz şu anki mevcut durumunu bir süre daha koruyacak gibi görünüyor"

Yabancı haftalardır borsadan niye çıkıyor olabilir?

Alaattin AKTAŞ

05 Mart 2021 Cuma

✓ **Yabancılar borsada ocak ayının ortasından beri tam altı haftadır net satıcı konumunda. Bu çıkışın nedenini düşünmek gerekir. Fiyatlarda düşüş mü bekleniyor, kurda artış mı, ikisi birden mi?**

✓ **Tüzel kişiler geçen hafta 2.1 milyar dolarlık döviz sattı. Döviz hesaplarında kaydedilen düşüşün hemen hemen tümü bu satıştan kaynaklandı. Sahi, şirketler niye döviz satmış olabilir?**

Yabancı yatırımcı borsadan çıkmaya kararlı görünüyor. Merkez Bankası'nın verileri, yabancı çıkışının geçen hafta da sürdüğünü ortaya koydu.

Yurtdışında yerleşikler ya da kısaca yabancılar 19-26 Şubat haftasında 118 milyon dolarlık daha net satış gerçekleştirdi. Böylece yabancıların satışı altıncı haftayı, bu altı haftadaki satış toplamı da 1 milyar 97 milyon doları bulmuş oldu.

Yabancı yatırımcılar 15 Ocak'tan bu yana hisse senedi piyasasından sürekli çıkış gerçekleştiriyor. Bu çıkış önemli bir gösterge aslında. İyi okunması, irdelenmesi gereken önemli bir gösterge...

Acaba yabancılar hisse senetlerini çok ucuza aldılar ve şimdi iyi kar ettikleri için mi çıkıyorlar?

Dövizin bugünlerdeki düzeyini çok ucuz buluyorlar ve aynı miktarda TL ile daha çok döviz alma olanağı sunan bu ortamdan mı yararlanmak istiyorlar? Dolayısıyla yabancılar kurda belirgin bir artış yaşanacağını mı bekliyor?

Ya da hisse senedi fiyatlarının olması gerekenden fazla arttığı ve bir süre sonra düşeceği beklentisi mi rol oynuyor bu çıkışta?

Bu olasılıkların bir kısmı ya da tümü geçerli olabilir. İyi de yabancıların kafasından bunlar geçiyorsa, yerli yatırımcı ne düşündüğü için yabancıların sattığı hisse senetlerini topluyor?

Hisse senedinden DİBS'e...

Yabancı yatırımcı hisse senedi satarken bir yandan iç borçlanma senedi almayı sürdürüyor.

DİBS'e yatırım yapılması, faizde artış beklenmediğinin bir işareti olarak görülebilir. Faizde artış olsa bile vade sonuna kadar kağıt elde tutulduğu takdirde bir zarara uğranılmayacağı da hesaba katılıyordur. Çünkü bizdeki faizi dünyanın hiçbir ülkesinde bulmak pek mümkün değil.

Yabancı yine çıkmaya hazırlanıyor gibi (Milyon \$)

	H.senedi	DİBS	Toplam
Kasım	1.214	612	1.826
Aralık	334	1.994	2.328
Ocak	-292	926	633
Şubat	-486	546	61
Toplam	769	4.078	4.847

ŞİRKETLER BİR HAFTADA 2.1 MİLYAR DOLAR SATTI

Döviz tevdiat hesaplarında geçen hafta 2.5 milyar dolar azalma oldu ve bu hesaplar 26 Şubat itibarıyla 261.9 milyar dolara indi.

Azalmanın 2.1 milyar doları yurtiçi yerleşiklerden kaynaklandı. Bu kapsamda gerçek kişilerin hesap bakiyesi neredeyse hiç değişmedi, tüm gerileme tüzel kişilerin satışından oluştu.

Merkez Bankası yurtiçi yerleşiklerin döviz hesaplarındaki artış ya da azalışı artık parite ve altın fiyatlarındaki değişimi dikkate alarak nete getirmek suretiyle de

açıklıyor. Geçen haftaki 2.1 milyar dolarlık azalma parite etkisinden arındırıldığında da aynı düzeyde oluştu.

Geçen haftaki düşüşün tümüyle tüzel kişilerin hesaplarından kaynaklandığını belirttik. Tüzel kişilerin döviz hesapları parite etkisinden arındırılmış olarak 2.2 milyar dolar, arındırılmamış 2.1 milyar dolar kadar azaldı.

Şubat, özel sektör için dış borç ödemesinin yoğun olduğu bir ay değil. Bir haftada böylesine yüklü bir döviz satışının nedeni de doğrusu pek anlaşılamadı. Dış borç değilse de yurtiçinde yapılan bazı işlemler için bu dövizin kullanılmış olabileceği görüşü dile getiriliyor.

HİZMET ZAMLARI HIZLANDIĞINDA TÜFE NEREYE GİDECEK?

Merkez Bankası'nın, önceki gün açıklanan şubat ayı fiyat endeksleriyle ilgili değerlendirme notunda yer verilen bir tablo sanki tehlike çanlarının habercisi gibi.

TÜFE'de son bir yılda kaydedilen artışı biliyoruz; yüzde 15.61. Merkez Bankası'nın paylaştığı tabloya göre son bir yıldaki artış mallarda yüzde 17.32, hizmetlerde ise yalnızca yüzde 11.74.

2 Mart'tan itibaren riskin düşük bulunduğu illerde sınırlı bir normalleşmeye geçildi. Görüldü ki bu sınırlı olma durumu bayağı bir esnetiliyor, adeta tümüyle normale dönmüş gibi bir hava esiyor. Bu durumun Covid-19 yönüyle yaratacağı sorunlar ayrı. Normalleşmenin getirdiği bir de enflasyon, özellikle de hizmet enflasyonu baskısı olacak.

Hizmet fiyatları zaten son bir yılda mal fiyatlarının üçte ikisi kadar bir artış göstermiş. Arada belirgin bir makas var. Hizmet fiyatlarının niye az arttığı da ortada; pandemi yüzünden birçok işyeri zaten kapalıydı, fiyat mekanizması da bozuldu. Şimdi bu işyerlerinin açılmasıyla birlikte son bir yılda düşük tutulan ya da yapılamayan zamlar gündeme gelecek.

Enflasyonda bizi sanki daha sıkıntılı günler bekliyor gibi. Bu konuya önümüzdeki günlerde daha detaylı olarak değinmek gerekecek.

Büyüme modelinin adı ihracat, kaynağı ithalat...

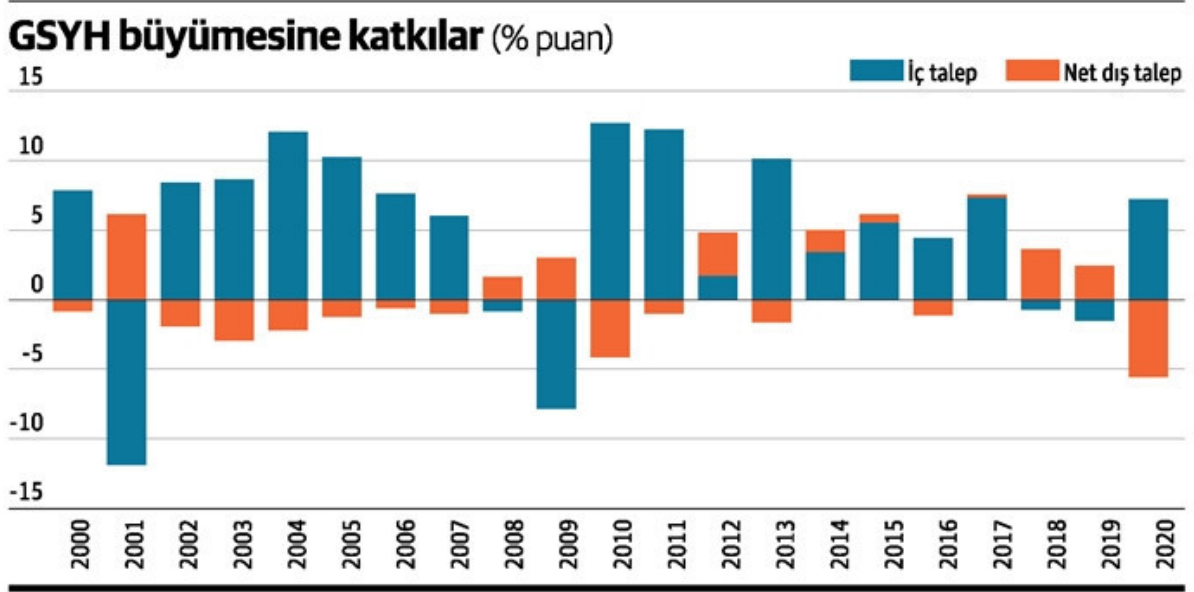

Talip AKTAŞ

05 Mart 2021 Cuma

Ekonomiyi dışa açan 24 Ocak 1980 Kararları'yla, Türkiye ekonomisinin yeni bir büyüme modeline geçişi de ilan edildi: İhracata dayalı büyüme modeli... Peki aradan geçen 60 yılda bu hedefe varılabildi mi? İhracata dayalı büyüme modeli, esas olarak GSYH büyümesinin iç talepten çok ihracat artışı yoluyla dış talep kanalıyla sağlanmasını ifade eder. 1980- 1995 dönemine ilişkin büyüme kompozisyonu, ihracatta ağırlığın sanayi ürünlerine döndüğünü ve modelin bu yıllar arasında görece başarılı sonuçlar ortaya koyduğunu gösteriyor. Ancak 2000 yılı sonrasında tablonun değiştiği, büyümenin temel dinamiğini dış talebin değil, giderek daha da güçlenen iç talebin oluşturduğu görülüyor. Nitekim, 2001-2020 arasında 2001 ve 2009 gibi kriz yıllarıyla birlikte birkaç istisna dışındaki yılların hemen tamamında net dış talep, yüksek seyreden ithalattan dolayı büyümeye pozitif katkı vermek bir yana büyümeyi aşağı çekti. Özellikle TL'nin değerli tutulduğu yıllarda iç talebin önemli bir bölümü, yurtiçinde üretilen ürünler yerine ithalatla karşılandı. 2001 sonrasında yüksek büyüme uğruna, bir yandan iç talep körüklenirken bir yandan da alarm seviyelerine ulaşan cari açık sorunu dış kırılganlıkları daha da artırdı. Bu dönemde ihracat sınırlı düzeyde olmakla birlikte GSYH büyümesine pozitif katkı vermiş olsa da ithalat artışının ihracatın üzerinde seyretmesinden dolayı net ihracatın katkısı genel olarak negatif bölgede kaldı. Grafikten de izleneceği gibi, 2001 ve 2009 kriz yıllarında iç talepte yaşanan sert düşüş paralelinde ithalatın da aynı keskinlikte düşüş göstermesiyle net ihracatın katkısı pozitifte döndü. Büyümenin yakın dönem tarihi, Türkiye'nin "ihracata dayalı" olarak büyümediğini, aksine sanayinin düşük rekabet gücü ve yüksek

katma değerli üretimden uzak ithalata bağımlı yapısının, net dış talep üzerinden büyümeyi aşağı çektiğini açık şekilde ortaya koyuyor.

“Ödenebilir vergi” 1937’de hayvan ihracatı başlatmış...

Ferit Barış PARLAK

05 Mart 2021 Cuma

Plansız yatırım, kârsızlık, belirsizlik ve “ödenemez derecede yüksek vergi”, üretimi/verimliliği olumsuz yönde etkiliyorken...

* * *

Tarımda/sanayide çoğunluk “eksik kapasite” ile çalışırken...

Tam kapasitenin getireceği “verimlilik”/“maliyet” avantajı;

Enflasyondan/faizlere-kura tüm makro verileri olumlu yönde destekleyecekken...

* * *

Üstelik...

Verileri olumluya çevirebilecek deneyimlerimiz/tecrübelerimiz varken...

* * *

Örneğin:

5 Ocak 1938...

Yeni Asır Gazetesi Başyazarı Hakkı Ocakoğlu...

Gazete’nin 1’inci sayfasında yazmış:

“Sayım vergisinin indirilmesi, bir iki seneden beri milli servet kaynaklarımızdan birini teşkil eden hayvancılığımıza büyükçe bir inkişaf vermiştir.

Sayım vergisinde yapılan tenzilata rağmen, bütçenin tahminlerin çok üstünde tahakkuk eylemesi, memlekette hayvan adedinin artmakta bulunduğunu gösteren en canlı delildir...

İzmir sığır, koyun ve kuzu ihracatının mühim merkezlerinden biri olmuştur...”

* * *

“Olumsuz deneyimlerimizi, tekrar deneme isteği” neden?

VELHASIL

Örneğin, “Vergileri ödenemez derecede yükseltmek”...

Üretimsizliği körüklemek/teşvik etmek ve yanı sıra toplanan vergileri azaltmak anlamına gelir...

Vergileri ödenebilir kılmak ise (-ki, bu konuda 1930’lu yıllardan buyana deneyim/tecrübelerimiz var)...

İktisat kitaplarına ve deneyimlerimize göre üretimden/bütçeye tüm açıkların kapatılmasında, “olması gereken teşviklerden/uygulamalardan” biridir...

Abdulkadir Selvi

Erdoğan ile Bahçeli'nin sürpriz görüşmesi

5 Mart 2021

Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP Lideri Bahçeli'ye sürpriz bir ziyarette bulununca Ankara'da senaryolar havada uçuşmaya başladı. Nasıl olmasın ki? İki lider daha 2 gün önce İnsan Hakları Eylem Planı'nın sunumundan sonra Külliye'de bir araya geldiler.

Zaten bugünkü görüşme de orada belirlenmiş. **Erdoğan, Bahçeli'yi 5 Ocak'ta ziyaret etti. 59 gün sonra Erdoğan yine Bahçeli'nin "kale" diye isimlendirilen evindeydi. Peki iki lider ne konuştu? Sadece "İleriye dönük bir görüşme" yanıtını aldım. İleriye dönük ne olabilir?**

HDP'Yİ Mİ KONUŞTULAR?

HDP'nin kapatılması konusu mu? HDP'lilerin dokunulmazlığının kaldırılması mı? Çünkü **Bahçeli** daha 3 gün önce HDP'nin kapatılması çağrısını yineledi. Bir ihtimal de iki liderin bu ay içinde kongreleri olmasıydı. MHP 18 Mart'ta, AK Parti ise 24 Mart'ta kurultay yapacak. Cumhurbaşkanının iki lideri yoksa kongre sonrasında bir kabine değişikliğini mi konuştular? Gerçi onu konuşmak için daha zaman var. **Bahçeli**, Cumhurbaşkanı'nın tercihlerine saygı göstermesine rağmen **Erdoğan** her önemli gelişme öncesinde **Bahçeli** ile görüşmeye özen gösteriyor.

YENİ ANAYASA

Yeni Anayasa çağrısı yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti yönetimini "Bizim yeni anayasa için belirlenmiş bir ilkemiz, kriterimiz yok. Onun için 'Yeni anayasada şunu yapacağız, bunu yapacağız' demeyin" diye uyarıyordu. Önümüzdeki günlerde yeni Anayasa çalışmalarını başlatmayı planlayan Erdoğan, Bahçeli ile bir araya geldi. AK Parti, Anayasanın ilk dört maddesini ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini kırmızı çizgi olarak belirledi.

SEÇİM YASASI

Bu arada AK Parti seçim yasası üzerindeki çalışmalarını büyük ölçüde tamamladı. İki partinin ortak çalışma yapması gündemde. Kritik başlıkları kararlaştırmak için bir araya gelmiş olabilirler mi? Elbette ki hep siyasi senaryoları sıraladık.

ŞEHİTLERİMİZ

İki liderin siyaseti şekillendirecek hangi adımları atacağı ihtimalinin üzerinde durduk ama hepimizi şaşırtacak bir konu neden olmasın? İki lider görüşürken yüreğimizi yakan haberi aldık. Düşen helikopterde aralarında üst düzey komutanların da bulunduğu 11 asker şehit oldu. Gara'dan sonra büyük bir sınır ötesi operasyon mu gündemde?

OĞUZHAN ASİLTÜRK'TEN DİKKAT ÇEKİCİ ÇIKIŞLAR

Erbakan'ın vefatından sonra Milli Görüş hareketinin manevi liderliğini de **Oğuzhan Asiltürk** üstlendi. Bir süre öncesine kadar Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu üyesi olarak yazılan titri artık, "**Milli Görüş lideri**" olarak değiştirildi. **Oğuzhan Asiltürk**, 1970'te **Erbakan**'la Milli Nizam Partisi'ni kurup bugün hayatta kalan tek isim. **Asiltürk**, **Erbakan** hayattayken de iki numaralı isimdi. Milli Görüş hareketinin 50 yılında yer alan **Oğuzhan Asiltürk**, koalisyon hükümetlerinden, cezaevlerinden, kapanan partilerden, yasaklı yıllardan bakanlık koltuğundan Milli Görüş'ün liderliğine kadar uzanan bir birikimi yansıtıyor.

ERDOĞAN'IN ZİYARETİ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın 7 Ocak tarihinde evinde ziyaret etmesiyle birlikte **Asiltürk**'ün siyasi misyonu daha büyük önem kazandı.

Erdoğan'ı aracına kadar uğurlayan **Asiltürk**, görüşmeye ilişkin olarak, "**Forsunu morsunu kullanmadan abi-kardeş gibi görüşmeye gelmesi karşısında ben en ufak bir açıklama yapmam**" demiş ama **Erdoğan**'ın açıklamasını referans göstermişti.

KARAMOLLAOĞLU ÇİZGİSİ

Bu görüşme, Saadet Partisi Genel Başkanı **Temel Karamollaoğlu**'nun sert muhalefesinde bir değişikliğe yol açmadı. Hatta cumhur ittifakına mı geçecekleri yönündeki sorular karşısında üslubunu daha da sertleştirdi. "**Bakanlık verseler de cumhur ittifakına geçmem**" dedi. Eleştirilerinin dozunu arttırdı.

ASİLTÜRK İLE KARAMOLLAOĞLU FARKI

Milli Görüş'ün lideri **Oğuzhan Asiltürk** ile Saadet Partisi Genel Başkanı **Temel Karamollaoğlu**'nun üslubundaki ayrışma giderek belirgin hale geldi. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın telgraf çektiği **Erbakan**'ı anma toplantısının açılışında **Temel Karamollaoğlu**, "**Erbakan hocamız hayatı boyunca bu güzel ülkenin imkân ve kaynaklarının bir avuç mutlu azınlığa aktarılmasına karşı çıktı. Biz de şimdi tıpkı onun gibi milletin imkânlarının bir avuç yandaşa**

aktarılmasına karşı çıkıyoruz” diye konuştu. O sırada Oğuzhan Asiltürk’ün huzursuz yüz ifadesi dikkati çekti.

Asiltürk, ders niteliğindeki kapanış konuşmasında **Temel Karamollaoğlu**’na üstü kapalı mesaj verdi. “**Dikkat edin. Erbakan hocamız bize ‘Bu hizmeti yapmak için konuşmanıza tenkitle başlamayın. Suçlayıcı bir dil kullanmayın. Peygamberimiz AS insanlara şefkatle merhametle davranmamızı emrettiği için Milli Görüşçüler olarak siz de bu emre uyun’ diye nasihat ederdi**” dedi.

ERDOĞAN’A TEŞEKKÜR

En güçlü olduğu dönemlerde dahi **Erbakan**’ı eleştirebilen tek isim olarak gösterilen **Oğuzhan Asiltürk**, inandığı bir konuda taviz vermeyen bir isim olarak biliniyor. O nedenle **Asiltürk**’ün Saadet Partisi’ne yakın olan TV5’te AK Parti İstanbul İl Başkanlığı’na Milli Görüş kökenli **Osman Nuri Kabaktepe**’nin getirilmesiyle ilgili görüşünün sorulması üzerine, “**Çok olumlu görüyorum. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı’na huzurunuzda teşekkür ediyorum**” diye yanıt vermesi önemli.

ASİLTÜRK’TEN 1994 RUHUNA GÜÇLÜ DESTEK

Asiltürk’e, AK Parti İstanbul İl Başkanlığı’na **Osman Nuri Kabaktepe**’nin getirilmesiyle ilgili soru, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın, “**1994 ruhuyla 2023 hedeflerimizi gerçekleştireceğiz**” sözüne atıf yapılarak soruluyor. **Asiltürk**, **Erdoğan**’ın tanımına güçlü bir şekilde destek veriyor.

“**Bizim şimdi tutup da hepimizin şikâyet ettiği bu çatışmayı ortadan kaldıracak insanlara geçmişte şöyle, geçmişte böyle dememiz, akıl ve mantıkla bağdaşmaz. Biz dünü yaşamıyoruz. Bugünü yaşıyoruz. Dün geçtiği gibi bundan bir sene önceki durum da geçti, o bitti. Bugünü yaşayacağız. Bugün hepimiz birbirimize iyi davranacağız**” diyor.

Erbakan’ı anma toplantısında **Asiltürk**’le **Karamollaoğlu** arasındaki soğukluk konukların da dikkatini çekmiş. O nedenle **Oğuzhan Asiltürk**’ü dikkatle izlemekte yarar var.

ÜMİT ÖZDAĞ: PARTİMİN İSMİ BELLİ

GALİBA yeni dönemde CHP **Muharrem İnce**’nin, İYİ Parti **Ümit Özdağ**’ın ateş hattında olacak.

Muharrem İnce de **Ümit Özdağ** da muhalefet tarzları itibarıyla tahrip gücü yüksek patlayıcı gibiler. Her an dağarcıklarından yeni bir şey çıkarıp sarsıcı olabiliyorlar. **Muharrem İnce**, Külliye’ye giden CHP’linin kimliğinin yakında belli olacağını söyledi. **Kılıçdaroğlu**, “**Külliye’ye giden ismi biliyorum**” deyince kıyamet kopmuştu. **Muharrem İnce**, **Kılıçdaroğlu**’na çağrı yaparak bu ismi açıklamasını istemişti. **Kılıçdaroğlu** açıklamadı ama **Muharrem İnce**, “**Bekleyin, kim olduğu mahkeme kayıtlarından çıkacak**” derken manidar bir şekilde bıyık altından güldü.

ÜMİT ÖZDAĞ'IN PARTİSİ

Muharrem İnce partisini 23 Nisan ya da olmazsa 19 Mayıs'a yetiştirmeye çalışıyor ama **Ümit Özdağ**, partiyi daha erken kuracak gibi. Zaten Adana milletvekili **İsmail Koncuk** partinin kuruluş hazırlıklarını bir noktaya kadar getirdi. **Ümit Özdağ**'la İYİ Parti'den istifasını açıkladığı basın toplantısından sonra konuştum.

PARTİNİN İSMİ HAZIR

“Partinin ismi hazır. Logo ve kurucular üzerinde ise çalışıyoruz” dedi. Partinin kuruluşunda yer almasını istediği bazı isimlerle zaten görüşmelere başlamış. İsim konusunda bir ipucu vermesini istedim. Yanaşmadı. Ama partinin isminin başında ya da ortasında mutlaka **“milliyetçi”** ibaresinin bulunacağını daha önce söylemişti.

ATATÜRK ÇİZGİSİNDE BİR MİLLİYETÇİLİK

“Bütün milliyetçileri çatısı altında toplayacak, Atatürk çizgisinde, milliyetçi bir parti olacak” dedi. **“Birinci Meclis’in ruhunu ve politik tavrını temsil edecek, kucaklayıcı bir parti olacak”** diye ilave etti.

Meclis'te şu anda temsil edilen parti sayısı 12. **Muharrem İnce** ve **Ümit Özdağ**'ın kuracağı parti ile bu sayı 14'e çıkacak.

Enflasyon vergisi ödüyoruz

Esfender KORKMAZ

05 Mart 2021

2020 GSYH'da büyüme oranı yüzde 1,8 oldu ve fakat fert başına gelir artışı yüzde 1,24 oldu. 2019'da da fert başına gelir yüzde 0,49 oranında düşmüştü. Pandemi veya yanlış yönetim, ama sonuç değişmiyor, son yıllarda kişi başına gelir artışı olmadı. Halen işçi çıkarma yasağı var ve fakat işçileri çalıştıran şirketler zor durumdadır. Bu sene yasak kalkınca, şapka düşecek, kel görünecek. Üç kişiden birimiz işsiz olacağız.

Şimdi bunların üstüne bir de yüzde 15,6'ya çıkan enflasyon bindi. Enflasyon da halkı yoksullaştırma aracı olarak çalışıyor.

Toplumsal refahın ve kalkınmanın ön şartı ekonomik istikrardır. Ekonomik istikrar için İktisat'ın üç ayağının dengede olması gerekir. **Üretim, istihdam, bölüşüm**. Dahası **iktisat, maliye ve istihdam** politikalarının da planlama içinde koordineli uygulanması gerekir. Türkiye'de son 18 yıldır her şey günübirlik düşünülüyor. Bu nedenle hem enflasyon önlenemedi, hem de enflasyonun ilave bozucu etkileri ortaya çıktı. **Gelir ve servet dağılımını bozuyor.**

Sabit gelirlielerin gelirini enflasyona göre düzeltmezseniz veya enflasyon altında düzeltirseniz bu kesimin satın alma gücü düşer.

Türkiye'de ortalama TÜFE, sabit gelirlielerin geçinme endeksinin altında kaldığı için, bu kesim yoksullaştı.

Söz gelimi 2020 yıllık TÜFE oranı yüzde 14,60 oldu. Yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 20,61 oldu. Merkez Bankası her zaman gıda fiyatlarındaki artışı enflasyonun nedenlerinden biri olarak gösteriyor. Enflasyon düşük çıksın diye, TÜFE harcama sepeti içinde daha önce yüzde 26 oranında olan gıdanın payını yüzde 22,77'ye düşürdü. Bu hesaplara 2020 yılında yüzde 14,60 olan TÜFE'de gıdanın katkısı 3,3 yüzdelik puandır. Gıdanın işçi ve memurun ve düşük gelirli grupların harcama sepeti içindeki payı ise yüze 45'tir. Bu hesaba göre harcama sepeti içindeki diğer harcama kalemlerinin TÜFE'ye etkisi aynı orana göre kalırsa, 2020 geçinmeye temel olacak TÜFE oranı 3 yüzdelik puan daha fazladır. Yani işçi, memur ve düşük gelirli olanların 2020 TÜFE olarak enflasyonu 17,6'dır. Eğer siz 14,60 üstünden enflasyon düzeltmesi yaparsanız, bunlardan enflasyon vergisi almış olursunuz.

Bu nedenle ben yıllardır işçi ve memur için, ayrı bir harcama sepeti ve ayrı bir geçinme endeksinin hazırlanmasını savunuyorum. Gerçekte bunları işçi memur sendikalarının da savunması gerekir.

Öte yandan bankalar da enflasyonun altında faiz vererek, tasarruf sahibinden gelir ve servet transferi yapıyorlar.

Bankalar el birliği ile mevduat faizini enflasyonun altında tutuyor. Buna karşılık kredi faizlerini de yüksek tutuyor. Merkez Bankası banka ve kredi kartlarında azami faiz oranlarını tespit ediyor, ancak mevduatta asgari faiz oranlarını tespit etmiyor. Hükümetin de bu alanda bir yasa çıkarma niyeti yok. Bugüne kadar da olmadı. Aşağıdaki tablo TÜİK verilerinden hesaplanmıştır. Bankaya 10 yıl önce 100 lira yatıran bir mudinin faizleri de aldığı halde satın alma gücü 100 liradan 95,46 liraya gerilemiş. Yani enflasyon faizden yüksek olduğu için parasının reel satın alma gücü erimiş.

Eksi reel faiz, tasarruf sahibinin satın alma gücünün bir kısmını bankaya aktarması demektir. Yani bankalar mevduat sahibinden bir nevi gizli vergi almış oluyorlar.

Öte yandan eksi faiz, devletin de işine geliyor. 2020'de devlet iç borçlanma senetlerinde yıllık reel getiri oranı da yüzde eksi 12,6 oldu. Yani devlete 100 lira borç veren aynı zamanda 12,6 lira da enflasyon vergisi ödedi.

İbrahim Kahveci

Evlatlarımız...

Oy dağılımında eğitim seviyesine göre ciddi farklılıklar var. Bu durum yadırganacak veya hafife alınacak bir şey değildir. Herkesin bir düşünce çerçevesinde siyasi eylemleri olacaktır.

Burada temel sorunun tespiti ve çözüm yolları önemlidir.

Mesela lise altı eğitilmişler son krizden çok şiddetli etkilendiği malum. Kasım 2017’de lise altı eğitilmiş çalışan sayısı 16,21 milyon kişidir. Oysa henüz covid19 salgını başlamadan Kasım 2019’da lise altı eğitilmiş çalışan sayısı 14,91 milyon kişiye çoktan gerilemişti.

Yani kendi krizimizde 1,3 milyon lise altı eğitilmiş işini çoktan kaybetmişti. Ve covid19 gelince bu kesimde çalışan sayısı 13,49 milyon kişiye geriledi. Yani 1,42 milyon kişi daha işini kaybetti.

Böylece lise altı eğitilmiş kesimde kriz+covid19 nedeniyle tam 2 milyon 721 bin kişi işini kaybetmiş oldu.

Lise altı eğitilmiş kesimin evlat sahibi olma oranının 2015-19 arasında yüzde 23 azaldığını defalarca verdim. Hatta ekonomik krize bağlı nüfus artışının gerilemesinde lise altı eğitilmiş kesimin durumu belirleyici olmuştur.

(Lise altı eğitilmiş kesimde doğum sayısı 794,15 binden 611.42 bine gerilerken, üniversite mezunlarında doğum sayısı 254,06 binden 297,99 bine yükselmiştir. 2015-2019)

Kasım 2014’te 15-24 yaş grubunda toplam çalışan sayısı 2 milyon 526 bin kişiydi. Aynı dönemde ne eğitimde ne de istihdamda olan genç sayısı 2 milyon 876 bin kişi düzeyindeydi. Kalan 5 milyon 109 bin genç ise eğitimde görülüyordu.

Kasım 2020'de durum şu:

İstihdamda olan genç sayısı 2 milyon 269 bin kişi ile 2014 yılına göre 257 bin kişi daha azdır. Aynı dönemde eğitimde olan genç sayısı da 5 milyon 099 bin kişi ile 10 bin kişi azalmıştır. Ama ne eğitimde ne de istihdamda olan genç sayısı ise 3 milyon 187 bine çıkarak 311 bin kişi artmıştır.

Bu gençler okuyor ama okuduklarının karşılığını alabiliyor mu?

25-29 yaş grubunda ise Kasım2014/Kasım 2020 arasında sadece istihdamda olanlar 277 bin kişi azalarak 2 milyon 777 bin kişiye gerilemiştir. Ne eğitimde ne de işte olan bu yaş grubundakiler ise 176 bin kişi artarak 2 milyon 342 bin kişiye yükselmiştir.

Kısaca durum hiç iyi değil.

Özellikle gelen gençler açısından durum parlak gözüküyor. İyi ama az önce yazının girişinde asıl lise altı eğitimlilerin büyük iş kaybı yaşadığını ve onların krizden derin etkilendiğini yazmıştım.

İşte ülkemizde kritik nokta tam burası.

Lise altı eğitimli kesim işini kaybediyor, evlat sahibi olmayı azaltıyor ama aç kalıp siyasi direnişini sürdürüyor. Mesela lise altı eğitimli kesimin 2,72 milyon kişi işini kaybederken, aynı dönemde 1 milyon 075 bin üniversite mezunu iş buluyor. Oysa mutluluk yansımada "mutsuzum ve gelecekte umudum yok" diyenlerin büyük kısmı üniversite mezunlarından oluşuyor.

Acaba iş bulunuyor da nasıl bulunuyor? Mesela İş-Kur üzerinden veya kamu üzerinden iş bulurken siyaset bu işin neresinde? KPSS'de 99 puan alan kişinin önüne mülakatta parti üyesi 51 puanla girince ne oluyor?

Elbette liyakat gidiyor

Kalite bitiyor

verimlilik çöküyor

Aslında liyakat konusu sadece bir detay. Bu tablo ülkemizde yozlaşma ve cahiliye dönemi olarak işlemektedir.

Mesela ekonomide geliri daha çok limon, daha çok karpuz satarak artırabilirsiniz. Ama asıl mesele geliri artırmanın yanında kaliteyi artırmaktır.

İhracat rakamlarına baktığımızda maalesef kilo fiyatı (miktar fiyatı) sürekli gerilemektedir. Vasıfsız ihracat, karsız bir kaynak transferine dönüşmektedir.

Benzer tablo yönetim kalitesinde de görülmektedir. Görüntüde hızla artan üniversiteler ama içerikte evde kalan gençler nesli yaşıyoruz.

Ülkemizin yapısal gerileme faturasını ilerleyen yıllarda çok daha ağır ödeyeceği kesindir. Dün bahsettiğim toplumsal çöküş veya yapısal çöküş bizim için gelecekteki en büyük tehlikeyi oluşturmaktadır. Yozlaşma ve çöküş birleştiğinde bu acı faturayı da maalesef gelecek kuşaklar ödeyecektir.

Bugün siyasi sabitlenmenin ve geçmiş bağılıkların ilerleyen yıllarda evlatlarımıza çıkartacağı faturayı iyi hesap etmemiz gerekiyor. Gelecek kuşaklara ne bir varlık bırakıyoruz, ne de bir düzenli işleyen kamusal yönetim...

Varlıkları sattık, bugünü borçlandırdık ve gelecek gelirleri de şimdiden 5-6 Hazine garantili müteahhide bağladık. Ama işin en acı tarafı işlerliğini ve güvenilirliğini yitiren bir kamu düzeni bırakıyoruz onlara...

İyi ama dönüş imkânı yok mu? Yarınlara daha umutla nasıl bakabiliriz?

Rahmetli Adnan Kahveci bir mülakatında şunu söylüyordu: "Türkiye'de aileler evlatlarının iyi bir eğitim alması için dünyada başka ülkelerde görülmedik şekilde fedakârlık yapıyor."

İşte formül burada. Evlatlarımızı düşündüğümüzde çözüme de kavuşmuş olacağız.

05 Mart 2021, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Trump'ın yerine Biden'in gelmesi, Amerika'daki FETÖ'cülerini azdırdı...

Trump'ın yerine Biden'in gelmesiyle FETÖ'cülerin neler yapabileceklerini tahmin etmeye çalışırken, New York'tan haber geldi. FETÖ'cüler, New York meydanlarında ışıklı reklamlar yapan şirkete **"Stop Erdoğan"** diye reklam sipariş etmişler. Türk diplomatlarının uyarıları üzerine bu reklamlar kaldırıldı. Ama yine de FETÖ'cülerin, Biden'in Başkan olmasıyla yaşadıkları iyimserliğin bir yansımasıydı bu ilanlar. Sanırım bu iyimserliğin başka şekildeki yansımalarına da tanık olacağız. Ama artık 15 Temmuz 2016 benzeri bir darbe girişimi pek mümkün değil bu ülkede...

Biden'in dış siyaseti

Bu arada Biden yönetiminin müstakbel davranışları konusunda başka göstergeler de var. Biden yönetiminin yeni yayınladığı **"Geçici Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi"**nde, ABD'nin en güçlü askeri varlığının Pasifik bölgesi ve Avrupa'da olacağına dikkat çekilirken, Ortadoğu'daki askeri varlığın ise belirli ihtiyaçlara cevap verecek kadar bırakılacağı bildirildi. Belgede, **"Amerika'nın kaderi bugün daha önce hiç olmadığı kadar içinden çıkılmayacak şekilde kıyılarımızın ötesindeki olaylara bağlı hale gelmiştir"** ifadesi kullanıldı.

Yeni tehditler

Belgede başta ABD olmak üzere dünyada demokrasi rejiminin muhasara altında olduğu ifade edildi. Küresel güç dağılımının değiştiği belirtilen belgede, bu değişimin ABD için yeni tehditler teşkil ettiği değerlendirilmesine yer verildi. Mevcut ittifakların yanı sıra yeni ittifakların da inşa edileceği, özellikle de Amerika kıtasına büyük önem verileceği kaydedildi.

Yine İsrail bağımlılığı

Belgede, ABD'nin Ortadoğu'da İsrail'in güvenliğine bağlı olacağı ifade edilirken, **"Bölge ülkeleri ile İran'ın, başka ülkelerin egemenlik ve toprak bütünlüğüne yönelik tehditlerinin caydırılacağını, El Kaide ve DEAŞ ile mücadele edileceği ve bölgedeki insani krizlere ABD'nin desteğinin artırılacağı"** kaydedildi. **"Ancak bölgenin sorunlarına çözümün askeri güç kullanmak olduğuna inanmıyoruz ve Ortadoğu'da Amerikan menfaat ve**

05.03.2021

**değerlerine ters politikalar izleyen ortaklarımıza açık çek vermeyeceğiz.
Bu yüzden ki Yemen'deki saldırılara verilen ABD desteğini çektik ve BM'nin
(Yemen'deki) savaşı bitirme çabalarına destek verdik."**